



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ ΚΑΙ ΕΚΤ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»

ΜΟΝΑΔΑ Γ' « Οργάνωσης και Υλοποίησης Τεχνικής
Βοήθειας»

ΠΡΟΣ: Κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα
(Μέσω ανάρτησης στη διαδικτυακή
πλατφόρμα του Ε.Σ.Η. ΔΗ. Σ.)

Ταχ. Δ/νση : Βασ.Σοφίας 75
Ταχ. Κώδικας : 115 21, Αθήνα
Δ/νση ιστοσελίδας: espa-anthropinodynamiko.gr/
Πληροφορίες : Φ. Μπαλατσού, Αικ. Αδαμαντίδου
Τηλέφωνο : 210.3278021, 210.3278046
Email : f.balatsou@minfin.gr,
a.adamantidou@minfin.gr

Θέμα: Διευκρινίσεις επί του Τεύχους Διακήρυξης για την επιλογή Αναδόχου για το έργο: «Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου υποστήριξης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»» (26PROC019563810) στο πλαίσιο του Υποέργου 3 της Πράξης με κωδικό ΟΠΣ: 6003076.

Σχετ: 1. Η με αρ. πρωτ. 124205 ΕΞ 2026/29-07-2026 (26PROC019563810, ΨΚΥΙΗ-ΛΧΔ) απόφαση έγκρισης διενέργειας και τεύχους διακήρυξης ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων μέσω ΕΣΗΔΗΣ για την επιλογή αναδόχου για το έργο «Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου υποστήριξης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»» στο πλαίσιο του Υποέργου 3 της Πράξης «Εκπόνηση Μελετών – Εμπειρογνωμοσυνών – Ερευνών, Υπηρεσίες Συμβούλων, Αξιολόγησης και Ελέγχων», με κωδικό ΟΠΣ: 6003076,

2. Τα από 02.09.2026 και 04.09.2026 Αιτήματα παροχής διευκρινήσεων / Αίτημα παράτασης που υπεβλήθησαν μέσω της Επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ.

Σε απάντηση των ανωτέρω αιτημάτων σχετικά με τον ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων, με συστημικό αύξοντα αριθμό 497056, διευκρινίζονται τα παρακάτω:

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Ερώτημα 1:

Στην παράγραφο «2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» και συγκεκριμένα στην περ. α' της Διακήρυξης προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η απαίτηση για:

«Α) κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών (3) ετών (2023-2024-2025) να έχουν εκτελέσει και ολοκληρώσει επιτυχώς ένα (1) έργο με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης για τη διαχείριση ή/και την παρακολούθηση χρηματοδοτούμενων έργων από ενωσιακούς ή εθνικούς πόρους, με



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

συνολικό συμβατικό τίμημα κατ' ελάχιστον ίσο με το 50% του προϋπολογισμού της παρούσας σύμβασης χωρίς ΦΠΑ.

Επισημαίνεται ότι:

- στις περιπτώσεις ενώσεων/κοινοπραξιών, η ανωτέρω ελάχιστη απαίτηση πρέπει να καλύπτεται από τουλάχιστον ένα μέλος.
- σε έργα που ο υποψήφιος ήταν μέλος ένωσης ή κοινοπραξίας προσμετράτε μόνον η συμβατική αξία που αντιστοιχεί στο ποσοστό συμμετοχής του».

Λαμβάνοντας υπόψη τη διατύπωση της ανωτέρω απαίτησης και ειδικότερα την αναφορά σε έργο που θα πρέπει να έχει «εκτελεστεί και ολοκληρωθεί επιτυχώς», αντιλαμβανόμαστε ότι ως χρόνος πλήρωσης της συγκεκριμένης προϋπόθεσης νοείται η ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, υπό την έννοια ότι το απαιτούμενο έργο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς έως και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Παρακαλούμε όπως επιβεβαιώσετε ότι η ανωτέρω ερμηνεία είναι ορθή και ότι, ως εκ τούτου, για την πλήρωση της σχετικής απαίτησης δύναται να προσμετρηθεί έργο, το οποίο έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, ήτοι 15.09.2026.

Παρακαλούμε για την παροχή των ανωτέρω διευκρινίσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η ορθή και πλήρης κατάρτιση της προσφοράς σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης.

Απάντηση :

Κατά την παρ. 2.2.6 (Α) της Διακήρυξης, η απαιτούμενη εμπειρία αφορά ένα (1) έργο που εκτελέστηκε και ολοκληρώθηκε επιτυχώς «κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών (3) ετών (2023-2024-2025)». Η κρίσιμη τριετία ορίζεται ρητά και συγκεκριμένα στα έτη 2023, 2024 και 2025. Επομένως, το επικαλούμενο έργο πρέπει να έχει εκτελεστεί και ολοκληρωθεί επιτυχώς εντός της τριετίας αυτής. Η μνεία «τελευταία τριετία» στην περ. α της παρ. 2.2.9.2 (Β.4) νοείται σύμφωνα με την ως άνω ειδικότερη εξειδίκευση της παρ. 2.2.6 (Α) και δεν διαφοροποιεί το κρίσιμο χρονικό διάστημα.

Ερώτημα 2:

Στη σελ. 26, παρ. 2.2.6 αναφέρεται:

«Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύνανται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανείζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων.»

Επιπλέον, στη σελ. 36, παράγραφος 2.2.9.2, σημείο Β.4.β αναφέρεται:

«Εάν ο Υπεύθυνος Έργου ή τα μέλη της Ομάδας Έργου του υποψηφίου δεν είναι μόνιμα στελέχη του, στην Υπεύθυνη Δήλωση θα δηλώνεται επιπρόσθετα: ότι υπάρχει συμφωνία συνεργασίας με το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που υποβάλλει την προσφορά, για όλη την προβλεπόμενη διάρκεια του παρόντος έργου και ότι αποδέχεται τους όρους του παρόντος διαγωνισμού.»



Παρακαλούμε επιβεβαιώστε πως τα μέλη της ομάδας έργου τα οποία θεωρούνται μόνιμα στελέχη του υποψήφιου είναι τα στελέχη που απασχολούνται είτε με εξαρτημένη σχέση εργασίας, είτε με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2.2.6 της Διακήρυξης.

Απάντηση :

Κατά την παρ. 2.2.6 (B) της Διακήρυξης, τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται στην Ομάδα Έργου δύνανται να συνδέονται με τον προσφέροντα είτε με εξαρτημένη σχέση εργασίας είτε με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς· και στις δύο περιπτώσεις λογίζονται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα (και όχι τρίτοι δανείζοντες), οπότε δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή χωριστού ΕΕΕΣ και αποδεικτικών μέσων. Ο χαρακτηρισμός αυτός («ίδιοι πόροι») αφορά τη μη υπαγωγή τους στους κανόνες στήριξης σε ικανότητες τρίτων και δεν ταυτίζεται με την έννοια των «μόνιμων στελεχών». Ως «μόνιμα στελέχη» της παρ. 2.2.9.2 (B.4.β) νοούνται τα μέλη που συνδέονται με τον προσφέροντα με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Για τα μέλη που δηλώνονται με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών —τα οποία, μολονότι λογίζονται ίδιοι πόροι, δεν αποτελούν μόνιμα στελέχη— απαιτείται η υποβολή της πρόσθετης υπεύθυνης δήλωσης της παρ. 2.2.9.2 (B.4.β), με την οποία δηλώνεται η ύπαρξη συμφωνίας συνεργασίας με τον προσφέροντα για όλη την προβλεπόμενη διάρκεια του έργου και ότι αποδέχεται τους όρους του διαγωνισμού. Η δήλωση αυτή δεν αναιρεί τον χαρακτηρισμό τους ως ιδίων πόρων, αλλά τεκμηριώνει τη δέσμευσή τους για τη συνολική διάρκεια του έργου.

Ερώτημα 3:

Στην σελ. 37, παράγραφος 2.2.9.2 αναφέρεται:

«Επισημαίνεται ότι όλες οι Υπεύθυνες Δηλώσεις του Ν. 1599/1986 που θα προσκομισθούν από τα μέλη της Ομάδας Έργου και τους υπεργολάβους που θα αναλάβουν την υλοποίηση τμήματος του υπό ανάθεση έργου, πρέπει να έχουν ημερομηνία υπογραφής προγενέστερη της ημερομηνίας λήξης της υποβολής της προσφοράς.»

Αντίθετα, στην σελ. 39, παρ. 2.2.9.2 αναφέρεται:

«B.11. Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

(...)

- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.»

Παρακαλώ επιβεβαιώστε πως το σύνολο των υπεύθυνων δηλώσεων που θα υποβληθούν από τον προσωρινό ανάδοχο κατά το στάδιο υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης, πρέπει να έχουν συνταχθεί/υπογραφεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου.

Απάντηση :

Οι δύο αναφερόμενες προβλέψεις δεν είναι αντιφατικές, διότι αφορούν σε διαφορετικές υπεύθυνες δηλώσεις: (α) Η πρόβλεψη της σελ. 37 αφορά στις υπεύθυνες δηλώσεις των μελών της Ομάδας Έργου και τους υπεργολάβους, οι οποίες πρέπει να φέρουν ημερομηνία υπογραφής προγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών. (β) Η πρόβλεψη της σελ. 39 (B.11) αφορά στις λοιπές υπεύθυνες



δηλώσεις της παραγράφου 2.2.9.2 που υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο, οι οποίες γίνονται δεκτές εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Ως εκ τούτου, όλες οι υπεύθυνες δηλώσεις, να μεν υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο στο στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, πρέπει ωστόσο να έχουν συνταχθεί/υπογραφεί σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Ερώτημα 4:

Στην σελ. 25, παρ. 2.2.6 αναφέρεται:

«Έναν (1) Συντονιστή-Υπεύθυνο Έργου, με τα ακόλουθα προσόντα:

- Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμου και αντίστοιχου αναγνωρισμένου εκπαιδευτικού ιδρύματος της αλλοδαπής
- Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών της ημεδαπής ή ισότιμου και αντίστοιχου αναγνωρισμένου εκπαιδευτικού ιδρύματος της αλλοδαπής»

Παρακαλώ επιβεβαιώστε πως η απαίτηση για μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών υπερκαλύπτεται από διδακτορικό τίτλο σπουδών.

Απάντηση :

Επιβεβαιώνεται ότι η απαίτηση της παρ. 2.2.6 για κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εκ μέρους του Συντονιστή-Υπευθύνου Έργου υπερκαλύπτεται από την κατοχή διδακτορικού τίτλου σπουδών, δεδομένου ότι ο διδακτορικός τίτλος συνιστά ανώτερο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών. Ο διδακτορικός τίτλος πρέπει να προέρχεται από εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής ή από ισότιμο και αντίστοιχο αναγνωρισμένο ίδρυμα της αλλοδαπής, κατά τα οριζόμενα στην ως άνω παράγραφο.

Β. Αίτημα παροχής παράτασης υποβολής προσφορών κατά δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες

Το αίτημα παράτασης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών κατά δεκαπέντε (15) ημέρες δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις στις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται σε παράταση κατά την παρ. 2.1.3 της Διακήρυξης (πρβλ. άρθρα 60 και 67 του ν. 4412/2016), ήτοι: (α) μη έγκαιρη παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών που ζητήθηκαν εγκαίρως, το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία· ή (β) επέλευση σημαντικών αλλαγών στα έγγραφα της σύμβασης.

Συνεπώς ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών παραμένει η **Τρίτη, 15/09/2026 και ώρα 13:00.**

**Ο Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών**

Νικόλαος Παπαθανάσης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ,
3. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».



Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή